

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Волинський національний університет імені Лесі Українки
управління освіти та науки Волинської обласної державної адміністрації
Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Товариство з обмеженою відповідальністю «Видавничий дім «Освіта»
Гуманітарно-природничий університет імені Яна Длугоша в Ченстохові (Польща)

«Впевнений старт до НУШ: досвід реалізації початкової та перехід до середньої школи»

*Матеріали III Всеукраїнської очно-дистанційної
літньої школи з міжнародною участю*

Луцьк-Світязь - 2021

Рекомендовано до друку Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 9 30.08.2021 р.).

Редакційна колегія:

Цьось А. В., заслужений діяч науки і техніки України, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, ректор Волинського національного університету імені Лесі Українки/

Дикий О. Ю., кандидат педагогічних наук, директор Навчально-наукового інституту неперервної освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Коломоєць Г. А., начальниця відділу ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», засновниця освітньої платформи Єврит, психологиня, заступниця голови ГО «Рух української неформальної освіти», Жінка-освітянин 2019 року, Посол Миру.

Заскїна Т. М., заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України;

Василяшко І. П., завідувачка сектору інноваційних форм та методів діяльності педагогічних працівників відділу STEM-освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Ребрина А. А., заслужений працівник фізичної культури і спорту України, кандидат педагогічних наук, доцент Хмельницького національного університету, науковий кореспондент Інституту проблем виховання НАПН України;

Боляк А. А., заступник голови Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, керівник освітніх і спортивних проєктів ГО «Спортивний рух Олександра Педана «Джуніор3»;

Малолєпши Елігіуш, доктор габілітований, професор гуманітарно-природничого університету імені Яна Длугоша в Ченстохові;

Впевнений старт до НУШ: досвід реалізації початкової та перехід до середньої школи: матеріали наук.-практ. інтернет конф. з міжнародною участю (03-08 липня 2021 р., м. Луцьк) / уклад.: О. Ю. Дикий, Г.А. Коломоєць, А.А. Ребрина. Ю.А. Кліванська, та ін., Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2021. 90 с.

Збірник містить наукові роботи учасників конференції. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямку досвіду реалізації концепції НУШ в початковій та перехід до середньої школи.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

© ВНУ імені Лесі Українки, 2021
© Дикий О. Ю., Коломоєць Г.А.,
Ребрина А.А., Кліванська Ю.А
(укладання), 2021
© Автори статей, 2021

ЗМІСТ

ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ ТА РЕСУРСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОДУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ	
<i>Леся Барановська, Галина Коломоєць</i>	6
ІНТЕГРОВАНІЙ УРОК ПРИРОДОЗНАВСТВА З ЛІТЕРАТУРНИМ ЧИТАННЯМ ТА ТРУДОВИМ НАВЧАННЯМ «ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГІЇ ВІТРУ» (3 клас)	
<i>Богдан Марія Михайлівна</i>	11
STEM-ОСВІТА ТА ДІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	
<i>Бурачок Надія Вікторівна</i>	22
СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ – ЯК СПОСІБ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	
<i>Васильєва Русіна Геннадіївна</i>	24
ШЛЯХ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС	
<i>Гофтарчук Яна Олегівна</i>	28
ВИКОРИСТАННІ ВІДЕОРЕДАКТОРА MOVAVI VIDEO EDITOR PLUS У ВИХОВНІЙ РОБОТІ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	
<i>Дмитрів Уляна Михайлівна</i>	31
ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (з досвіду роботи)	
<i>Задорожна Тетяна</i>	33
ВИХОВАННЯ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАХОДІВ	
<i>Китрар Віталій Сергійович</i>	42
ПРИКЛАДНІ ЗАДАЧІ МАТЕМАТИКИ ТА МЕТОД ПРОЄКТІВ, ЯК ОСНОВА STEM ОСВІТИ	
<i>Кіча Олена Валентинівна</i>	47
РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ НУШ ЗАСОБОМ КЕЙС-УРОКІВ	
<i>Крицька Любов Василівна</i>	51
КРЕАТИВНЕ ПИСЬМО НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	
<i>Кучерява Оксана Анатоліївна</i>	54
СУЧАСНІ АСПЕКТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ РІВНЕНЩИНИ	
<i>Мінакова Наталія Георгіївна</i>	57

КОНТЕКСТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНА STEM-ТЕХНОЛОГІЯ НА УРОКАХ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	
<i>Півень Маргарита Григорівна</i>	63
МЕТОДИЧНІ «СМАКОЛИКИ» ТА ПОРАДИ: ПАРАДИГМА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В НУШ	
<i>Салазуб Людмила Іванівна.....</i>	66
РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЧЕРЕЗ РОЗРОБКУ ІСТОРІЙ У ФОРМАТІ СТОРІТЕЛІНГ	
<i>Сосницька Лілія Станіславівна</i>	75
МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ «ПРЕКРАСНІ ДАЛІ МАНЯТЬ НАС В ПОХІД!», ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ В ПРОЦЕСІ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ	
<i>Стеблина Ольга Олександрівна, Федоров Вадим Миколайович,.....</i>	78
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	
<i>Чуйко Каріна Анатоліївна.....</i>	85

Темп роботи:

- **Встигає за класом (Вст.)**
- **Не встигає (Не вст.)**

Потреба в додаткових вказівках:

- **+ (потребує додаткового пояснення тощо)**
- **- (не потребує)**

ВИХОВАННЯ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАХОДІВ

Китрар Віталій Сергійович,

науковий співробітник Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»

Розвиток в освіті прямує таким шляхом, що проблеми збереження здоров'я займають далеко не перші і другі позиції. В такій скрутній ситуації як найнеобхідніше треба звернути увагу на орієнтацію учнів до збереження власного здоров'я [4, с. 35].

У наш час актуальним є питання розробки та вдосконалення програм фізичного виховання школярів в загальноосвітній школі, що сприяють зміцненню здоров'я, вихованню здорового способу життя, розвитку фізичних здібностей, нормалізації психофізичного стану школярів. Аналіз змісту програм фізичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів та рівня їх фізичної підготовленості засвідчує нездатність існуючої системи виховувати гармонійно розвинену й фізично досконалу особистість [1].

Варто зазначити, що формування особистості, яка поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість, стає найактуальнішою програмою виховання у сучасному суспільстві, а однією з умов всебічного розвитку особистості, є її фізична підготовленість

Відтак, становлення сучасного українського суспільства потребує безперервного зростання значення виховного впливу фізкультурно-оздоровчих

занять у формуванні всебічно розвиненої особистості. Фізична культура і спорт стають не просто предметом загальної уваги та інтересу, з точки зору видовищ, а й першочерговим засобом спрямованим на оздоровлення підростаючого покоління, на формування позитивного ставлення до занять фізичними вправами, на становлення фізичного розвитку молоді [3]

У процесі фізичного виховання педагогічні впливи, а також зусилля займатися самостійно, повинні передбачати розвиток фізичних якостей, навчання руховим діям та формування спеціальних знань». Фізкультурно-оздоровча діяльність спрямована на підтримання та зміцнення здоров'я у виробничій, навчально-виховній та соціально-побутовій сферах. Фізкультурно-оздоровча діяльність – «це заходи, що здійснюються суб'єктами сфери фізичної культури і спорту для розвитку фізичної культури». Основні напрями щодо організації фізкультурно-оздоровчої діяльності у цих сферах визначаються в державній програмі розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Фізкультурно-оздоровча діяльність, «спрямована на формування специфічних якостей, досягнення спортивних результатів у певному виді спорту або дисципліні». Таким чином, фізичне виховання є виховний процес спрямований на зміцнення здоров'я особистості та формування фізичної культури в суспільстві. Фізкультурно-оздоровча діяльність, представлена як ряд заходів щодо підтримання та зміцнення здоров'я особистості.

У зв'язку з комп'ютеризацією у всіх сферах життя люди все більш ведуть малорухомий спосіб життя, їх фізична активність знижується, а стан здоров'я погіршується. І хоч наше нинішнє життя неможливо уявити без комп'ютера, але важливо не забувати давати відпочинок своїм очам і зарядку на розслаблення м'язів. Існує багато комплексів вправ, які можна робити на робочому місці в офісі. Таким чином, м'язи не будуть застоюватися і загальний стан здоров'я не буде сильно погіршуватися.

Відомо що, фізична культура – це частина загальної культури суспільства, а фізичне виховання – це органічна частина загального процесу виховання, спрямованого на гармонійно розвинуту особистість [3]. Тому, питання

збереження здоров'я людини, вивчення мотивації та чинників, які б спонукали до занять фізичною культурою і спортом, а також вивчення особливостей використання фізичної культури та засобів фізичного виховання у сфері освіти, у виробництві, побуті, спорті є актуальним і потребує більш досконалого вивчення [2].

Одним із чинників підвищення ефективності навчальних занять фізкультурою є позитивне ставлення учнів до предмету. Бажання, інтерес і потреба дітей різного віку відвідувати уроки, незважаючи на періоди їх вікового розвитку, від природної потреби в рухах в початковій ланці до усвідомленої необхідності занять фізичними вправами в старшій школі, є критерієм оцінки позитивного ставлення учнів до предмету і, як наслідок, до здорового способу життя.

В умовах загальноосвітньої школи існують різні методи впливу на виховання позитивного ставлення учнів до уроків фізичної культури, передусім спрямованих на підвищення ефективності навчальних занять, що насамперед виявляється в чіткості відвідування уроків і активній участі в них, відсутності проявів хворобливого стану, пов'язаного не з хворобою, а з небажанням займатися вправами.

Тому учитель повинен шукати індивідуальний підхід до кожного вихованця – зацікавити, захопити, надихнути, пробудити в ньому особистість. Допомогти учню пізнати не тільки світ, але й самого себе. Вчити дітей бути здоровими. Проводити анкетування учнів для визначення рівня зацікавленості, мотивації, самопочуття учнів на уроках фізичного виховання та робити необхідні висновки у вирішенні та попередженні проблем, що виникають.

Щоб виховувати позитивне ставлення до предмету, слід, насамперед, зацікавити учнів, тому потрібно використовувати у своїй практиці уроки — ігри, уроки -конкурси, уроки -змагання, сюжетні та творчі уроки, також застосовувати на уроках фізичної культури міжпредметні зв'язки. Вирішальне значення у проведенні інтегрованих уроків має творчий підхід учителя до вивчення теми і навчального матеріалу в цілому, що залежить від уміння синтезувати матеріали,

органічно пов'язувати поняття з різних предметів, підпорядковувати їх головній меті.

Ознайомлювати учнів всіх класів з спортивними традиціями школи, з останніми перемогами і рекордами та здобутками як окремих учнів, так і команд з різних видів спорту. Це відбувається під час бесід з класом, окремими учнями, перегляду фотографій та відеозйомок, вітальних листівок.

Обговорювати спортивні змагання з різних видів спорту, участь у яких приймають спортсмени чи команди України та кращі представники інших держав.

Поєднувати роботу з формування в учнів теоретичних знань з фізичного виховання та ведення здорового способу життя з практичними заняттями фізичними вправами. З цією метою їм слід надавати інформацію про взаємозв'язок спортивних занять з цінностями здорового способу життя.

Для їх кращого засвоєння слід ставити завдання розробляти програми збереження і зміцнення особистого здоров'я в майбутньому; аналізувати життя відомих особистостей, знайомих і друзів щодо їхнього способу життя. Це допоможе учням конкретизувати теоретичні знання про цінності здорового способу життя і сприяти розвитку мотивації до його самостійного ведення.

При цьому слід брати до уваги і наполягати на домінуючих мотивах учнів щодо систематичних занять фізичною культурою і спортом: удосконалення стану здоров'я; досягненні впевненості у своїх можливостях; розвитку спортивної обдарованості; удосконаленні конституційних особливостей тіла, статури; етичних та естетичних параметрів; активній формі відпочинку; випробовуванні своїх можливостей в екстремальних умовах, професійно-прикладному значенні фізичної культури і спорту.

Обґрунтовувати залежність рівня здоров'я, самопочуття, працездатності від рівня фізичного стану, а також залежність фізичного стану від відповідальності особи, оскільки усвідомлене ставлення стає мотивованим збудником до виконання фізичних вправ:

1. Збагачувати досвід відповідальної поведінки учнів за рахунок збільшення кількості обов'язків і доручень, а також їх складності.
2. Надавати учням допомогу в розробці плану удосконалення показників фізичного стану після перенесених захворювань та відстаючим з інших причин.
3. Під час ігрових ситуацій пропонувати самостійно обирати тактику гри.
4. Забезпечувати успіх під час виконання завдань за рахунок відповідності завдань можливостям учнів, виконання яких стимулюватиме впевненість і бажання долати перешкоди.
5. Відзначати не тільки кращих під час виконання вправ і завдань, а й успіхи всіх учнів відносно їхніх можливостей.
6. Сприяти встановленню учнем власних рекордів, а не перемозі сильного над слабким.
7. Давати учням можливості виявляти самостійність.
8. Розвивати здатність пристосовуватися до мінливих ситуацій.

Осадець М. М., Слобожанінов А. А., Волощук А. О. акцентують увагу на тому, що засоби спортивного орієнтування мають не тільки оздоровчий ефект, але й спрямовані на розвиток як фізичних, так і розумових здібностей школярів середнього шкільного віку. Така діяльність потребує додаткових фізичних вимог, технічних вмінь і навичок у порівнянні з іншими видами рухової активності. Крім того, у школярів розвиваються такі якості, як спостережливість, сміливість, наполегливість, вміння орієнтуватися в складних ситуаціях, що необхідні їм в подальшій діяльності. Вчені зазначають, що використання у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи засобів спортивного орієнтування дозволяє вирішувати цілий ряд актуальних питань: підвищення рівня розвитку фізичних якостей; удосконалення особистісних рис; удосконалення рівня розвитку психічних якостей та інше [2].

Список літератури

1. Арефьев В. Г. Фізичні можливості учнів загальноосвітніх шкіл різного рівня фізичного розвитку / Арефьев В. Г. // Вісник Чернігівського держ.

пед університету ім. Т. Г. Шевченка. Сер.: Педагогічні науки. Фізичне виховання і спорт: зб. наук. пр. – Чернігів: ЧДПУ, 2013. – № 1(120). – С. 120-125.

2. Осадець М. М., Слобожанінов А. А., Волощук А. О. Сучасні проблеми фізичного виховання школярів / // Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення Молодий вчений. – № 3.3. –2018. – С. 71-73.

3. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: підручник для студ. вищ. навч. закладів фіз. виховання і спорту: В 2-х ч. / Б. М. Шиян. – Тернопіль: Навч. кн. – Богдан, 2001. – Ч. I – 272 с.

4. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічної ситуації та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – К., 2017. – 516 с.

ПРИКЛАДНІ ЗАДАЧІ МАТЕМАТИКИ ТА МЕТОД ПРОЄКТІВ, ЯК ОСНОВА STEM ОСВІТИ

Кіча Олена Валентинівна,

*старша вчителька Хмельницької спеціалізованої
загальноосвітньої школи I-III ступенів №8*

Головне завдання шкільного курсу математики, як і викладачів математики - підготувати учнів до вступу в доросле життя, показати, що математика - це не сухі цифри та функції, математика- це те, що оточує нас кожного дня.

Зокрема, Державний стандарт базової та повної середньої освіти визначає основними цілями освітньої галузі «Математика»:

- опанування учнями системою математичних знань, вмінь та навичок, необхідних у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, достатніх для успішного оволодіння на сучасному рівні предметів природничо-наукового та гуманітарного циклів, забезпечення неперервної освіти протягом життя;
- формування в учнів наукового світогляду, уявлень про ідеї та методи математики, про її роль у пізнанні дійсності;